

KAMPANIA SPOŁECZNA



CZyste Powietrze = Zdrowe Życie



Fundacja
Polskie Lasy

ORGANIZATOR



SPONSOR GŁÓWNY
KAMPANII

WWW.FUNDACJAPOLSKIELASY.PL



Zanim spojrzymy na kwestię związaną z wpływem zalesienia na jakość powietrza, zatrzymajmy się nad bardzo wymownie brzmiącym hasłem **Zielone Płuca Polski**.

Czym one właściwie są? Niczym innym jak obszarem specjalnie wyodrębnionym ze względu na szczególne znaczenie dla funkcjonowania przyrody całego kraju. Zielone Płuca Polski, to teren położony w północno-wschodniej części naszego kraju, głównie na obszarze woj. warmińsko-mazurskiego i woj. podlaskiego oraz w części północno-wschodniej woj. mazowieckiego, a także na stosunkowo niewielkim obszarze woj. pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. Cały ten teren liczy 63 234 km² (co stanowi 20,2% powierzchni Polski) i zamieszkuje go około 4 mln ludzi. Można śmiało stwierdzić, iż jest to unikatowy region, ponieważ charakteryzuje go głównie:

- a) niska gęstość zaludnienia, dostosowana do warunków naturalnych,
- b) spokój i czyste powietrze,
- c) dobra jakość środowiska przyrodniczego,
- d) unikatowa różnorodność systemu przyrodniczego,
- e) atrakcyjne kompleksy lasów, jezior i użytków zielonych,
- f) możliwość obcowania z przyrodą niezmienioną przez cywilizację,
- g) dobre warunki do produkcji zdrowej żywności i lokalizacji „czystego przemysłu”.

Przejdźmy teraz do głównego wątku, jakim jest wpływ zalesienia na jakość powietrza. Warto przypomnieć, iż lasy pochłaniają dwutlenek węgla, ale także inne gazy cieplarniane, a w zamian wprowadzają do atmosfery tlen – tak ważny dla naszego życia. Jak wiemy, kwestia pochłaniania dwutlenku węgla jest związana z polityką klimatyczną Unii Europejskiej, która jest oparta na pakiecie klimatyczno-energetycznym, zakładającym redukcję CO² przy jednoczesnym wzroście udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Jednym z kluczowych działań na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla jest zrównoważona gospodarka leśna, polegająca na kontrolowanej wycince drzew (mając na uwadze długi okres odnawiania się tego unikalnego dobra) przy równoczesnym zalesianiu nowych powierzchni, np. gruntów porolnych. Nie wolno nam zapominać, iż podstawowym i wyjściowym dobrodziejstwem w omawianym względzie jest aktualny stan, powierzchnia i jakość drzewostanu. W tym obszarze kluczowym działaniem, jakie musimy podejmować, jest szeroko rozumiana ochrona terenów leśnych, a także wytyczanie nowych obszarów chronionego krajobrazu.

Warto zauważyć, iż na terenie Zielonych Płuc Polski obecnie znajduje się aż 8 puszczy, kilka parków krajobrazowych, ponad 100 rezerwatów przyrody oraz 4 parki narodowe (Białowiecki, Biebrzański, Narwiański i Wigierski).

Przykładem najczystszej powietrza w kraju jest teren Puszczy Boreckiej na Mazurach. Pomiarzy stężenia pyłu najbardziej szkodliwego dla zdrowia są tam przeciętnie 2-3-krotnie niższe niż w najbardziej zanieczyszczonych rejonach Polski. Wynik ten świadczy o występowaniu znikomej infrastruktury przemysłowej, niewielkim zaludnieniu oraz bardzo zwartym kompleksie leśnym.

Wielkim optymizmem napawają wyniki raportu za 2020 r., dotyczącego oceny jakości powietrza, przeprowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszarów występujących w ramach Zielonych Płuc Polski. Rok 2020 okazał się lepszym od 2019 r., ponieważ odnotowano spadek liczby dni ze stężeniami średniodobowymi pyłu PM₁₀ powyżej 50 µg/m³, a największy spadek można było odnotować w Gołdapi, leżącej w otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. W przypadku średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu również odnotowano spadek na stacjach pomiarowych, a klasyfikacja dla metali (arsen, nikiel kadm) była tożsama z 2019 r. Zmianie na lepsze uległa również klasyfikacja pod względem poziomu stężenia ozonu w strefie m. Elbląg. Oczywiście, nie wszystkie stężenia osiągnęły oczekiwane poziomy dla zdefiniowanych klas (np. przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w 2020 r. ograniczyły się do obszarów miast powiatowych i części miast gminnych z przyległymi obszarami). Wniosek, jaki nasuwa się z powyższego, jest taki, iż miejsca, w których występują znaczące zalesienia (np. Puszcza Augustowska – o pow. 1600 km²) i dodatkowo są pozbawione eksploatacji człowieka, charakteryzują się czystszy

powietrzem i wysyceniem go olejkami eterycznymi, z tendencją do kolejnych spadków poziomu zanieczyszczeń. O takich zjawiskach trudno powiedzieć w przypadku terenów zurbanizowanych i o większej gęstości zaludnienia (np. m. Olsztyn).

Podsumowując, należy jednak wspomnieć i pamiętać, że lasy nie są w stanie pochłonąć nieskończonych ilości zanieczyszczeń – pomimo tego, iż filtrują powietrze przez całe swoje życie.